भक्त निवास उदघाटन, व्दादश वर्ष पट्टाभिषेक वर्धती उत्सव व सामुदायिक विवाह सोहळ्यानिमित्त ग्रंथपुष्प

समर्पण

Co-ordinator
IQAC
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

PRINCIPAL
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist.Parbhani

ग्रामदैवत श्री सिध्देश्वर मंदीर, लासीन मठ संस्थान, वसमत, जि.हिंगोली.

ISBN NO: 978-81-933436-9-2

अनुक्रमणिका

संपादकीय ०४

१. शिवागमातील संस्कार – डॉ. अपर्णा जिरवणकर ०६

२. श्री सिध्दान्तशिखामणीचा मराठीतील आविष्कार – पं.शिवाप्पा खके.......................१३

३. श्री सिध्दान्तशिखामणीनुसार आचार्य लक्षणे – प्रा.शशिकांत बसवेश्वर दरगु...........१८

४. शिवरहस्य : एक अवलोकन – प्रा.अनिल स्वामी..२१

५. परमरहस्यातील सदाचार: काळाची गरज – सौ. महानंदा खके (कानडे).......................३५

६. मन्मथस्वामींच्या अभंगातील भक्तीदर्शन – प्रा.स्वाती कराळे.............................४९

७. आधुनिक मराठी वीरशैव स्त्रियांचे साहित्य – सौ.प्रा.ज्योती शांतितीर्थ स्वामी..........५२

८. श्री सिध्देश्वर ग्रामदैवत – लासिन मठ – डॉ.सोमनाथ गुंजकर............................५६

९. श्री लासिन मठाचे वैभव व अनुभव – श्रीमती वत्सलाबाई खाकरे.........................५९

१० वीरशैव परंपरेतील प्राचीन मठ – श्री लासिन मठ – सौ.प्रियंका राजशेखर हिरेमठ.....६१

११. वीरशैवत्वाचा साधा, सरळ सोपा अर्थ – सौ. अंजली शशिकांत दरगु.....................६५

Co-ordinator
IQAC
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

Shri Guru Buddhiswami Shikshan Prasarak Sanstha's Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya Purna (Jn.) Estd.1983

PRINCIPAL
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist.Parbhani

श्री सिध्देश्वर ग्रामदैवत लासिन मठ

।। वीरशैव सदृशं मतमस्ति जगत्त्रये।।

डॉ. सोमनाथ गुंजकर

हिंगोली जिल्हयाच्या परिसराला फार प्राचीन वारसा लाभलेला आहे. बारा ज्योतिर्लिंगापैकी एक ज्योतिर्लिंग हिंगोली जिल्हयात औंढा नागनाथ या ठिकाणी आहे. त्याचबरोबर प्राचीन वसुमती आताचे वसमत या ठिकाणी वैभवात भर टाकणारे श्री सिध्देश्वर ग्रामदैवत असलेले लासिनमठ आहे. हे मठ संस्थान प्राचीन ऐतिहासिक वारसा लाभलेला आहे. इ.स.च्या बाराव्या शतकापासून हे देवस्थान नावारुपाला आलेले आहे. मठातील उपलब्ध साधनावरुन, पुरातन वस्तुवरुन हस्तलिखित संदर्भ ग्रंथावरुन आपल्याला निश्चितपणे सांगता येईल.

स्कंदपुराणाच्या पंधराव्या खंडात सहयाद्री पर्वामध्ये मुळ संस्कृत संहितेत व अंतर्गत वसुमती पुराणामध्ये असे आढळून आले आहे की,'वसुमती हे ठिकाण फार प्राचीन असून त्या परिसरामध्ये देवदानवाची फार पुरातन नगरी होती. 'दक्षिण उत्तर व पूर्व पश्चिम प्रवास करणाऱ्या भाविक लोकांच्या मुक्कामाचे तीर्थक्षेत्राचे ठिकाणी वसुमती नगरी होती. आज नांदेड, परभणी, हिंगोली या तीन जिल्हयाचे हृदयस्थान असलेली प्राचीन वसुमती नगरी दोन ज्योतिर्लिंगाच्या मध्यभागी वसलेली आहे. हयाच वसुमती ठिकाणी श्री सिध्देश्वर मंदिर अशाच परंपरेचा वारसा आजपर्यंत लासिनमठामध्ये आपल्याला दिसून येतो. श्री सिध्देश्वर मठाला अनेक सिध्दी प्राप्त शिवाचार्याचा वारसा लाभलेला आहे. हे मठसंस्थान सद्धर्म सिंहासनीय, दारुकशाखिय, नंदी गोत्र असलेले उज्जैन–पीठाची शाखा आहे. ह्या मठाचा विकास करण्याचे कार्य पहिले शिवाचार्य श्री १०८ ष.ब्र.१०८ लिंगैक्य ईश्वर शिवाचार्य यांनी केले. जगद्‌गुरुच्या आज्ञेवरुन आजपर्यंत २४ गुरुंची परंपरा लाभली आहे. सिध्देश्वर मंदिर एकुण तेरा समाधी वसमत येथील मूळ संस्थान मठात उपलब्ध असून काही अन्य शाखामठाच्या शेतामध्ये अस्तित्वात आहेत. वीरशैव लिंगायत परंपरेतील लासिन मठाची ऐतिहासिकता जैन धर्माच्या प्राचीनतेसारखी आहे. कारण २४ तीर्थंकर होऊन गेले. त्यांच्या प्रमाणे मठाची परंपरा २४ गुरुच्या पावन स्पर्शाने पुनित झाली आहे. आज तरी २४ गुरुंची यादी उपलब्ध नसली तरी, या मठाची २२ वे आचार्य लिंगैक्य करबसव शिवाचार्य, २३ वे आचार्य ईश्वर शिवाचार्य व २४ वे विदयमान ज्ञानपंडित आचार्य ष.ब्र. १०८ करबसव शिवाचार्य यांनी मठाची धुरा सांभाळलेली आहे.

Co-ordinator
IQAC
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn) Dist. Parbhani - 431511 (M.S.)

Shri Guru Buddhiswami Shikshan Prasarak Sanstha's Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya Purna (Jn.) Dist. Parbhani Estd.1993

PRINCIPAL
Shri Guru Buddhiswami Mahavidyalaya
Purna (Jn.) Dist.Parbhani